

European Commission
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
1049 Brussels
Belgique / België

Tisztelt Bizottság!

Alulírott, **Energiapolitika 2000 Társulat** (Budapest, 1014 Torockó u 7., www.enpol2000.hu) civil szakmai szervezet. Társulatunk célja: szakmai és közéleti tevékenység a nemzeti elkötelezettségű, környezetbarát energiapolitika kidolgozásának segítésére, népszerűsítésére és védelmére, a közjó érdekében. Tevékenységi körünket és 15 éves tevékenységünket fenti honlapunk részletesen tartalmazza. A magyar kormány ellen a paksi atomerőmű bővítés ügyében folytatott kötelezettség szegési eljárással kapcsolatosan, a felkínált lehetőséggel élve, álláspontunkat az alábbiakban fejtjük ki.

Alapállásunk az, hogy **az energiapolitika kialakítása az európai uniós törvények szerint a tagállamok hatáskörébe tartozik**. Az energiaellátás, jelen esetben a villamosenergia-ellátás nemzetállami felelősség, annál is inkább, mert erre az EU nem vállal garanciát. A tervezett energiaunió csak az uniós szintű energia infrastruktúra kifejlesztéséről beszél, de a tagországok ellátásbiztonságát nem garantálja. Jó példa erre, hogy az EU energiabiztonsági politikája verbálisan a földgáz-beszerezés Oroszországtól való függetlenségének megteremtésére irányul. A gyakorlatban azonban a vezető európai országok az oroszokkal külön megállapodásokat kötnek, a közép-kelet európai tagországok, köztük Magyarország energiabiztonságát az Ukrajnát megkerülő déli vezetékek megvalósulásának megakadályozásával veszélyeztetik. Az uniós energiapiacok szereplőinek nincs ellátási felelőssége, a villamos ipar privatizációja óta nem épült számottevő, az ellátásbiztonságot szolgáló új kapacitás. Az ország villamos energia szükségletének több mint 30 százalékát környezetszennyező, ukrán és cseh szénterőművekből importálják.

Ezért **a felelős állam állampolgárai érdekében kénytelen az ellátáshoz nélkülözhetetlen kapacitásokat létrehozni. Társulatunk a magyar kormánynak ezt a politikáját jónak, felelősnek tartja, és teljes mértékben támogatja.** Az erőműépítés köztudottan hosszú idő alatt megtérülő nagyon drága beruházás. Hazánk mai viszonyai között, különös tekintettel arra is, hogy az energia-iparban az utóbbi évtizedekben a privatizáció következtében a képződött nyereségnek a legnagyobb részét a külföldi tulajdonosok kivitték az országból, nincs pénz a fejlesztésre. Vagyis erőművet építeni csak hitelből lehet. Azért az oroszokkal szerződünk, mert megfelelő technikai minőség mellett ők ajánlottak a piaci és az IMF kölcsönöknél kedvezőbb feltételekkel forrást. A magyar tulajdonba kerülő atomerőmű az energetikai fejlesztések minden alapkövetelményének megfelel. Az üzemanyag több irányú beszerezhetősége és tárolhatósága egyértelműen növeli az ellátásbiztonságot, csökkenti az importtól való függést. A nukleáris áramtermelés nem okoz „üvegházhatású” gáz kibocsátást, szolgálja az EU által preferált klímavédelmet. A termelt áram ára a rendkívül hosszú élettartam és a teljes önköltségen belül az üzemanyag költség legkisebb hányada miatt más megoldáshoz

viszonyítva kedvező. Üzembiztos, piacképes, szabályozható erőmű, nem jelent potenciális veszélyforrást, mint a felhalmozott nukleáris arzenál.

Kormányunk évek óta egyeztetést folytat Paks II. ügyében az EU-val. Az unió nem emelt kifogást a kormányközi megállapodás, az üzemanyag-szerződés aláírása ellen, megállapításra került, hogy Paks II. teljesíti az Euratom szerződés célkitűzéseit. A mostani vizsgálatok célja az állami támogatások és a közbeszerzés vizsgálata. Az állami támogatás kérdésével kapcsolatban, előjáróban érdemes megjegyezni, hogy a megújulóknak nyújtott éves állami támogatás a teljes európai nagykereskedelmi villamos-energia versenypiac több mint felével (!) egyenértékű.

Ami a **formális tendereztetést** illeti, annak célja a megvalósítást garantáló, legkedvezőbb megoldás kiválasztása. A legkedvezőbb megoldás kiválasztása azonban igen sok tényező együttes mérlegelését jelenti. Ilyenek: a technológia korszerűsége, a meglévő rendszerhez, a hazai nukleáris kultúrához való illeszthetősége, a hazai tulajdon biztosítása, az üzemanyag-ellátás garantálása, a megvalósításhoz szükséges kedvező hitel nyújtása, a hazai beszállítás lehetősége, a foglalkoztatás elősegítése s a többi. Mindezen tényezők felelős mérlegelése után döntött a kormányzat az orosz Roszatom ajánlata mellett. Azonban lényegében már 2007-ben eldőlt, hogy Magyarországon atomerőművet kell építeni, és a helyszín nem lehet más, mint Paks. 2009-ben, még a megelőző, Gyurcsány-kormány idején az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulást adott a paksi atomerőmű telephelyén új blokkok létesítéséhez. Mindenki tudta, hogy ha Paks, akkor nem kérdés, hogy oroszokkal kell együttműködni, vagyis egy hivatalosan nem deklarált MSZP-Fidesz egyetértés jött létre. Az 1983-ban beindított paksi erőmű ugyanis orosz technológiával működik, és műszakilag ugyan lehetséges más típusú blokkot építeni Paksra, de a sokszorosára emelné a költségeket és a szakemberigényt, ha a most működő mellé egy teljesen más technológiát telepítenének. Ugyanakkor természetesen az atomerőmű nem nukleáris részét (turbinasziget, irányítástechnika) tendereztetni fogják.

A megtérülés, és az állami támogatás gyanújával kapcsolatban utalunk arra, hogy az évtizedekre való előrelátás, a hagyományos piaci szemlélet alkalmazása, különösen az igen hosszú megtérülési idejű, nagyon tőkeigényes energetikai beruházásoknál szinte lehetetlen. A kereslet-kínálat és árak 20-30 évre előre való becslése nem lehetséges. Emiatt kényszerült Nagy Britannia kormánya is, az atomerőmű létesítése érdekében, évtizedekre előre garanciát vállalni az áram árára. Az ilyen hosszú távú döntéseket csak közösségi/kormányzati felelősséggel, a tényleges társadalmi szükségletek kielégítésének a szándékával, a szükséges cselekvés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján lehet és kell meghozni. A kockázatot az ellátásért felelős állam kénytelen vállalni, mivel az ellátásért felelősséggel nem tartozó piaci szereplők azt nem vállalják. Azért bővítjük az atomerőművet, mert nincs más reális alternatíva az ország villamosenergia-ellátására.

Az EU joganyagokból megállapítható, hogy az állami támogatás akkor állna fenn, ha a következő feltételek együttesen teljesülnének:

- az erőmű állami finanszírozásban épül,
- a támogatás szelektív, vagyis konkrét projektre irányul,
- érinti a tagállamok közötti kereskedelmet és torzítja a versenyt,
- gazdasági előnyt nyújt.

Kormányunk felelősségét bizonyítja, hogy álláspontjának megalapozására nemzetközi vizsgálatot rendelt meg:

<http://www.kormany.hu/download/7/84/90000/2015%20Economic%20analysis%20of%20Paks%20II.pdf>

Ennek a vizsgálatnak az eredményeit áttekintve megállapítható, hogy az első két feltétel teljesül. Ugyanakkor a projekt nagyságrendjénél fogva nem érinti a tagállamok közötti versenyt, nem torzíja a piacot. Nem nyújt gazdasági előnyt, mivel ugyanazon feltételek mellett a piaci befektető is befektetne a projektbe.

Fentiek alapján javasoljuk, hogy a T. Bizottság minden szempontból támogassa a projekt megvalósítását.

Végezetül — a témával összefüggésben — szeretnénk felhívni a figyelmüket néhány energiapolitikai kérdésre:

- Magyarország környezetében is eltűnnek a meglévő elavult erőművek (import bizonytalanság); az igényalakulást tekintve nagy ívű tervek vannak a villamosenergia felhasználás növelésére (elektromos közlekedés, szállítás fejlesztése, az ország „újra iparosítása”, hőszivattyúk alkalmazása).
- Óriási világméretű kampány van a fosszilis energiatermelés háttérbe szorítására. Ha Paks II. nem épülne meg, akkor az segítené életben tartani az öreg szénerőműveket, mivel a megújulók sem ellátásbiztonság, sem gazdaságosság szempontjából nem alternatívák a jelenlegi fejlettségi szintjükön.
- Ha nem változik a helyzet, úgy egyre zsugorodik a hazai villamosenergia-termelő rendszer, szabályozó képessége is erősen szűkül. Vagyis a megújulókat a jövőben még kevésbé tudjuk befogadni, mint most, még akkor is, ha paramétereik látványosan javulnának: nem kellene állami támogatás a létükhöz.
- Az EU bővítés deklarált célja volt, hogy a bolsevizmus által sújtott Kelet-Európai országokat a gazdagabb és szerencsésebb államok szintjére emeljék és ne „kiszolgáló személyzete” legyenek a gazdagoknak. Ennek remek eszköze lehet az atomerőmű bővítése (színvonalas munkahelyek, oktatás, új erőforrások az oktatásban, kultúrában stb.).

Budapest, 2016. január 27.

Energiapolitika 2000 Társulat
Elnöksége